

A photograph of two people in winter clothing. A woman on the left is wearing a grey coat, a light blue turtleneck, and large blue earmuffs. She is looking down at something in her hands. A man on the right is wearing a bright yellow jacket, a red beanie, and a plaid scarf. He is looking towards the woman. The background is slightly blurred, showing what appears to be a wooden structure.

Program för egenkontroll

Ordnande av studerandehälsovård för högskolestuderande

Kompetenscentret för hälso- och sjukvårdsförmåner
FPA

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
1 FPA som anordnare av studerandehälsovård	3
1.1 Lagstiftning.....	3
1.2 Samarbete.....	4
1.3 Centrala begrepp.....	5
2 Egenkontroll.....	6
2.1 Planering och styrning av egenkontrollen	7
2.2 Tillgången till tjänster samt tjänsternas tillgänglighet och kontinuitet.....	9
2.3 Tjänsternas säkerhet och kvalitet	10
2.3.1 Säkerhet	10
2.3.2 Kvalitet	11
2.4 Jämlikhet i fråga om tjänsterna.....	13
2.5 Övervakning av avtal.....	13
2.6 Genomförandet av egenkontroll.....	14
2.7 Riskhantering.....	16
3 Uppföljning av egenkontrollen och åtgärder	16
3.1 Avhjälpan av brister som observerats.....	17
3.2 Publicering av uppgifter om egenkontrollen	17
3.3 Uppdatering av programmet för egenkontroll	18

Inledning

Syftet med lagen om studerandehälsovård för högskolestuderande (695/2019, lagen om studerandehälsovård) är att trygga välfungerande och jämlika studerandehälsovårdstjänster för högskolestuderande. Målet är att tjänsterna ska bilda en helhet som stödjer den studerandes hälsa och studieförmåga på bästa möjliga sätt. Folkpensionsanstalten (FPA) svarar för ordnandet av studerandehälsovård för högskolestuderande och tjänsterna produceras av Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS).

I det här programmet för egenkontroll beskrivs hur FPA säkerställer att studerandehälsovård för högskolestuderande ordnas på det sätt som lagen förutsätter. I programmet redogörs också för hur FPA övervakar tillgången till studerandehälsovård för högskolestuderande samt kontinuiteten, säkerheten, kvaliteten och jämlikheten i fråga om tjänsterna. Vidare beskrivs FPA:s avtals- och riskhantering och den beredskapsplan som gjorts upp med tanke på riskerna samt de åtgärder som FPA vid behov vidtar för att avhjälpa brister som observeras vid egenkontrollen.

Utgångspunkten för egenkontrollen är FPA:s strategi *Välfärd genom kunskap, stöd och samarbete*. Samarbetet med tjänsteproducenten samt det program för egenkontroll och de tjänstenhetsspecifika planer för egenkontroll som utarbetas av tjänsteproducenten är en viktig del av FPA:s egenkontroll av studerandehälsovården för högskolestuderande. FPA publicerar en uppföljningsrapport över egenkontrollen på sin webbplats tre gånger per år.

1 FPA som anordnare av studerandehälsovård

Studerandehälsovården för högskolestuderande är avsedd för studerande vid universitet och yrkeshögskolor. FPA svarar för ordnandet av studerandehälsovården för högskolestuderande och SHVS svarar för produktionen av tjänsterna. Bestämmelser om ordnandet och produktionen av studerandehälsovårdstjänster för högskolestuderande finns i lagen om studerandehälsovård och i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010).

1.1 Lagstiftning

Enligt lagen om studerandehälsovård svarar FPA för ordnandet av studerandehälsovård för högskolestuderande. FPA:s uppgift är att svara för en tillräcklig tillgång till studerandehälsovårdstjänster för högskolestuderande i hela landet och för tjänsternas tillgänglighet samt att godkänna servicenätet för studerandehälsovård. FPA följer och utvärderar även kvaliteten och genomslaget samt kostnader, produktivitet och lönsamhet i fråga om den [de tjänster] studerandehälsovård för högskolestuderande som FPA ordnar. FPA ska också se till att uppgifterna om verksamhetens kvalitet, genomslag och kostnader används vid planeringen och ledningen av produktionen av studerandehälsovårdstjänster.

Enligt lagen om studerandehälsovård producerar SHVS studerandehälsovårdstjänster för högskolestuderande i hela landet. Den allmänna styrningen och utvecklingen samt den allmänna uppföljningen av ordnandet av studerandehälsovård för högskolestuderande sköts av social- och hälsovårdsministeriet.

Bestämmelser om innehållet i studerandehälsovården finns i 17 § i hälso- och sjukvårdslagen och i statsrådets förordning om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga (338/2011). Till studerandehälsovården hör att främja en sund och trygg studiemiljö på läroanstalten samt att främja välbefinnandet bland de studerande. Att följa och främja de studerandes hälsa, välbefinnande och studieförmåga, vilket omfattar bland annat hälsoundersökningar, hör också till studerandehälsovården.

Studerandehälsovården omfattar hälso- och sjukvårdstjänster inom primärvården. De här tjänsterna inbegriper tjänster inom mentalvårdsarbete och alkohol- och drogarbete, främjande av den sexuella hälsan och mun- och tandvård. Jourverksamhet ingår inte i studerandehälsovårdstjänsterna.

Till studerandehälsovårdens uppgifter hör enligt hälso- och sjukvårdslagen också att i ett tidigt stadium identifiera behovet av särskilt stöd eller undersökningar hos studerande och att stödja de studerande. Vid behov hänvisar studerandehälsovården de studerande till fortsatta undersökningar eller fortsatt vård samt ger vård och utlåtanden som krävs för hänvisning till psykoterapi.

I lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023, tillsynslagen) föreskrivs om egenkontrollen av den studerandehälsovård för högskolestuderande och de rehabiliteringstjänster som FPA ordnar samt om tillsynen över social- och hälsovårdstjänster som tillhandahålls offentligt eller i privaträttslig form. I egenskap av anordnare av studerandehälsovård för högskolestuderande ska FPA genom egenkontroll säkerställa att FPA sköter sina uppgifter i enlighet med lagen samt att styra och övervaka den tjänsteproduktion som omfattas av FPA:s organiseringsansvar. I programmet för egenkontroll ska bestämmas hur fullgörandet av tjänsteanordnarens skyldigheter genomförs. Vidare ska det i programmet anges hur genomförandet, säkerheten, kvaliteten och jämlikheten i fråga om tjänsterna ska övervakas och hur observerade brister ska avhjälpas.

1.2 Samarbete

Enligt lagen om studerandehälsovård ska FPA vid ordnandet av studerandehälsovård för högskolestuderande samarbeta med högskolorna, SHVS, företrädarna för de studerande och andra relevanta aktörer. FPA samarbetar nära med SHVS och social- och hälsovårdsministeriet inom ramen för sina ovannämnda lagstadgade uppgifter och för att genomföra sin egenkontroll. FPA samarbetar också med tillsynsmyndigheten och andra samarbetspartner.

Vid FPA finns ett [forum för studerandehälsovården](#), vars uppgift är att

- stödja verkställandet av FPA:s uppdrag som anordnare av studerandehälsovård
- sköta kommunikationen i anslutning till verkställandet av studerandehälsovården

- säkerställa samarbetet över organisationsgränserna samt utbyta information
- följa upp och utveckla SHVS serviceverksamhet ur ett kundperspektiv
- utföra beredande arbete och göra framställningar som inte sköts som tjänsteuppdrag vid FPA.

1.3 Centrala begrepp

Egenkontroll vid ordnandet av studerandehälsovård

Med hjälp av egenkontroll utvärderar FPA sin egen verksamhet och utvecklar den. Genom egenkontroll säkerställer man tillgången till studerandehälsovård för högskolestuderande samt tillgängligheten, kvaliteten, säkerheten och jämlikheten i fråga om tjänsterna. FPA genomför egenkontrollen i samarbete med SHVS.

Program för egenkontroll vid ordnandet av studerandehälsovård

FPA ska utarbeta ett program för egenkontroll av sin verksamhet som anordnare av studerandehälsovård för högskolestuderande. I programmet för egenkontroll beskrivs hur FPA säkerställer att studerandehälsovården för högskolestuderande ordnas på ett sådant sätt att de krav som ställs i lagen uppfylls. I programmet anges hur FPA övervakar genomförandet, säkerheten, kvaliteten och jämlikheten i fråga om de tjänster som SHVS producerar samt hur observerade brister avhjälpas.

Plan för egenkontroll

Planen för egenkontroll är en del av tjänsteproducentens program för egenkontroll och tjänsteproducenten ska utarbeta en plan för varje tjänsteenhet. De tjänsteenhetsspecifika planerna för egenkontroll av studerandehälsovård för högskolestuderande utarbetas av SHVS. I planen för egenkontroll anges vilka konkreta åtgärder man har vidtagit för att utvärdera, följa upp och övervaka verksamhetens kvalitet och säkerhet. I planen redogörs också för de metoder som används för att säkerställa patientsäkerheten och kvaliteten.

Studerandehälsovård för högskolestuderande

Studerandehälsovården för högskolestuderande riktar sig till universitets- och yrkeshögskolestuderande och den omfattar primärvårdstjänster, mentalvårdstjänster samt mun- och tandvårdstjänster.

Tjänstebeskrivning

Tjänstebeskrivningen är en bilaga till avtalet mellan FPA och SHVS om studerandehälsövård för högskolestuderande där avtalsvillkoren preciseras. I beskrivningen av tjänsten avtalas också om de arrangemang som ska tillämpas mellan parterna samt om förfaringssätten och praxisen i anslutning till ordnandet och produktionen av tjänsterna. De villkor som man avtalat om i beskrivningen av tjänsten följs på samma sätt som avtalsvillkoren.

Tjänsteproducent; Studenternas hälsovårdsstiftelse

Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS) är tjänsteproducent för studerandehälsövården i hela landet. SHVS producerar allmänna hälso- och sjukvårdstjänster, mentalvårdstjänster samt mun- och tandvårdstjänster på primärvårdsnivå för högskolestuderande som studerar för en grundexamen och är närvaroanmälda.

Servicenät

Med servicenät avses SHVS egna serviceställen samt eventuella serviceställen där tjänsterna produceras av en underleverantör. FPA godkänner servicenätet på förslag av SHVS. När servicenätet fastställs används tillgänglighetskriterier som FPA och SHVS kommit överens om tillsammans samt aktuella uppgifter och gällande beslut om högskolor, studieplatser och antal studerande.

Riskhantering

Riskhantering är ett verksamhetssätt genom vilket man strävar efter att identifiera hot som eventuellt kan påverka verksamheten och bedöma deras eventuella effekter. Riskhantering är förutseende verksamhet och används också som grund för beslutsfattandet.

2 Egenkontroll

Vid FPA är egenkontroll den primära formen av kontroll i fråga om studerandehälsövården för högskolestuderande. FPA:s styrnings- och övervakningsskyldighet regleras i tillsynslagen. Genom egenkontroll säkerställer FPA att man sköter sina uppgifter som anordnare av studerandehälsövård för högskolestuderande på det sätt som lagen förutsätter. Med hjälp av egenkontroll säkerställs också att såväl de tjänster som SHVS producerar själv som de

tjänster som SHVS anskaffar genom underleverans och köp av tjänster tillhandahålls jämnt och att de följs upp på jämlika grunder. Den information som fås vid egenkontrollen används för styrning, ledning och utveckling av verksamheten.

Enligt lagen om studerandehälsovård ska SHVS vid produktionen av tjänster med avseende på servicenätet svara för funktionalitet, resursallokering, verksamhetsutveckling, tillräcklig och kompetent yrkeskunnig personal och tillgången och tillgängligheten till tjänster samt ett yrkesmässigt ledarskap och egenkontroll. I tjänsteproduktionen ska SHVS använda regionala och nationella uppgifter om samordningen av tjänsterna, andra forskningsdata och information som baserar sig på kundernas och personalens erfarenheter.

FPA genomför egenkontrollen i samarbete med SHVS. Vid genomförandet av kontrollen används uppgifterna i SHVS program för egenkontroll och i de tjänsteenhetsspecifika planerna för egenkontroll samt de rapporter över egenkontrollen som utarbetats av SHVS. Utifrån de iakttagelser som görs vid egenkontrollen utvärderar och utvecklar FPA studerandehälsovården för högskolestuderande i samarbete med SHVS.

2.1 Planering och styrning av egenkontrollen

Egenkontrollen av ordnandet av studerandehälsovården styrs, planeras och genomförs vid FPA i enlighet med årsklockan för egenkontroll. I årsklockan visas de metoder för egenkontroll som används vid planeringen, styrningen och uppföljningen. För uppdateringen av årsklockan vid FPA ansvarar enheten för planering av förmåner och tjänster.

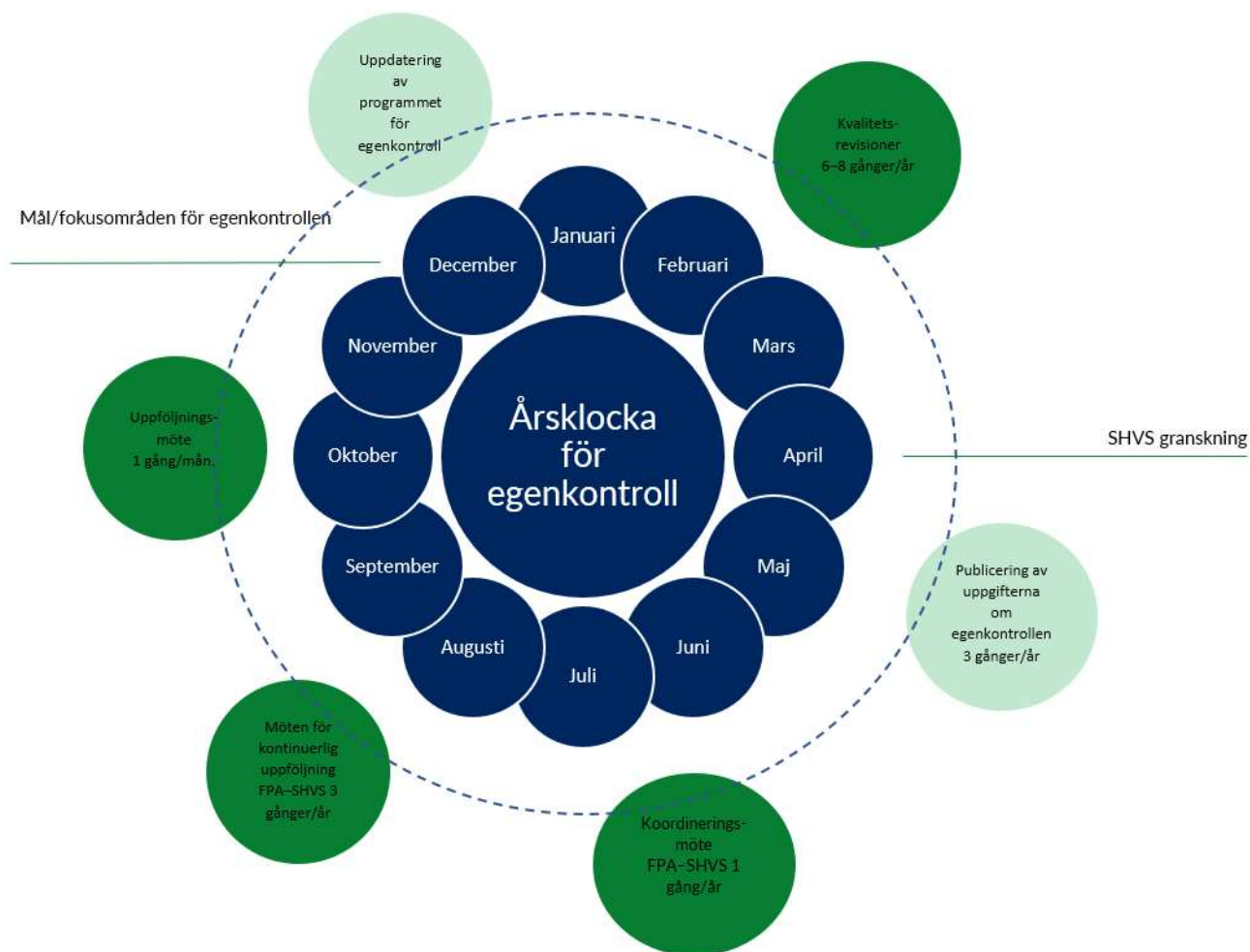

Bild. Årsklocka för egenkontroll

FPA formulerar årligen mål för SHVS verksamhet gällande studerandehälsovårdens kvalitet, genomslag, lönsamhet och produktivitet. FPA hör SHVS innan målen för följande år formuleras och formulerar målen i enlighet med lagen om studerandehälsovård före slutet av november. Uppfyllelsen av målen följs regelbundet under verksamhetsåret och vid uppföljningen används de uppföljningsrapporter och utredningar som SHVS utarbetat. Målen styr också egenkontrollen och definierar de årliga fokusområdena för kontrollen.

FPA och SHVS följer kontinuerligt upp verksamheten och ekonomin under verksamhetsåret vid gemensamma möten med ändamålsenlig sammansättning. Vid de uppföljningsmöten som ordnas varje månad granskar FPA de verksamhetsuppgiftsrapporter som SHVS utarbetar månadsvis och utvecklingen av uppgifterna gällande egenkontrollen. Mätverktygen för den grundläggande uppföljningen och de uppgifter som rapporteras är i huvuddrag

desamma från år till år så att man ska kunna följa upp och utvärdera utvecklingen på ett tillförlitligt sätt. Innehållet i den verksamhetsuppgiftsrapport som SHVS varje månad utarbetar för FPA anges i tjänstebeskrivningen.

Koordineringsmöten är möten mellan FPA och SHVS som hålls varje månad och där man behandlar aktuella ärenden gällande studerandehälsovården för högskolestuderande. Möten för kontinuerlig uppföljning hålls tre gånger per år. Under mötena går man igenom uppföljningsrapporten över verksamheten och kvaliteten för de föregående fyra månaderna samt den kumulativa utvecklingen för början av året. Under mötet i februari går man dessutom igenom den kumulativa utvecklingen av verksamheten och kvaliteten samt måluppfyllelsen för hela det föregående året. Årssammandraget över kvalitetsrevisionerna och granskningsrapporten behandlas i juni.

FPA följer SHVS kostnader, verksamhet och kvalitet också med hjälp av kvalitetsrevisioner som görs under verksamhetsåret samt genom en granskning som görs efter räkenskaps- och verksamhetsperioden. Vid egenkontrollen utnyttjar FPA också den respons som man fått och de uppgifter om egenkontrollen som SHVS sammanställt.

2.2 Tillgången till tjänster samt tjänsternas tillgänglighet och kontinuitet

I lagen om studerandehälsovård föreskrivs om tillgången till studerandehälsovårdstjänster, väntetider inom vården och bedömning av vårdbehovet. Enligt lagen om studerandehälsovård ska SHVS för varje verksamhetsställe månadsvis offentliggöra nyckeltal för den föregående kalendermånaden om hur de i lagen om studerandehälsovård föreskrivna längsta väntetiderna har hållits. Uppgifterna ska publiceras i det allmänna datanätet. FPA följer regelbundet upp hur länge de studerande måste vänta på att få vård hos SHVS.

Utgångspunkten för servicenätet är att tjänsterna ska vara tillgängliga. Servicenätet består av SHVS egna serviceställen samt av kompletterande serviceställen där tjänsterna produceras av en underleverantör. Tillgänglighetskriterier har fastställts gällande serviceställenas geografiska placering och tillgänglighet. SHVS tjänsteenhet för digitala tjänster erbjuder distanstjänster för studerande i hela landet. FPA godkänner SHVS servicenät och ändringar i det på förslag av SHVS. Läget inom servicenätet följs och eventuella ändringsbehov kartläggs regelbundet.

FPA måste säkerställa kontinuiteten i tjänsterna också i en situation där SHVS inte klarar av att producera tjänster på det sätt som förutsätts i lagen om studerandehälsovård. FPA ska då enligt lagen ordna tjänsterna på något annat sätt. FPA har utarbetat en beredskapsplan för eventuella undantags- och störningssituationer.

2.3 Tjänsternas säkerhet och kvalitet

Som tjänsteanordnare ska FPA styra och övervaka de studerandehälsovårdstjänster för högskolestuderande som omfattas av FPA:s organiseringsansvar. FPA ska säkerställa att SHVS har tillräckliga ekonomiska, operativa och yrkesmässiga förutsättningar för att producera tjänsterna. FPA följer och utvärderar tjänsternas säkerhet och kvalitet i samarbete med SHVS och vid behov med tillsynsmyndigheten.

2.3.1 Säkerhet

Enligt tillsynslagen ska SHVS utöver ett program för egenkontroll utarbeta tjänsteenhetsspecifika planer för egenkontroll, som styr SHVS och dess personals verksamhet och arbete. Planerna är verktyg som används inom den dagliga verksamheten. I planerna beskrivs de centrala riskerna för varje tjänseenhet och hur SHVS och dess personal övervakar tjänsternas kvalitet och säkerställer att tjänsterna genomförs på ett ändamålsenligt sätt och tryggt varje dag. I planerna ska också redogöras för hur SHVS övervakar och säkerställer att det finns tillräckligt med personal för klient- och patientarbetet. Planerna för egenkontroll ska även innehålla en beskrivning av förfarandet för anmälan av farliga situationer och hur man kan dra lärdomar av dem samt en plan för läkemedelsbehandling.

De tjänsteenhetsspecifika planerna för egenkontroll ska omfatta alla SHVS egna tjänster och de tjänster som produceras för SHVS räkning genom underleverans och köp av tjänster. Också SHVS underleverantörer ska utarbeta och publicera tjänsteenhetsspecifika planer för egenkontroll. SHVS ska följa upp genomförandet av programmet och planerna för egenkontroll och avhjälpa de brister som observerats i första hand genom egenkontroll. FPA förutsätter att SHVS för varje tjänseenhet rapporterar de iakttagelser som gjorts i samband med egenkontrollen och vilka åtgärder som vidtagits till följd av iakttagelserna.

SHVS är skyldig att underrätta FPA och tillsynsmyndigheten om allvarliga händelser, skador och farliga situationer. SHVS ska också göra en anmälan om det framkommer sådana missförhållanden i tjänsterna som i väsentlig grad äventyrar klient- och patientsäkerheten. Anmälningsskyldigheten gäller också sådana brister som SHVS inte förmår åtgärda genom egenkontroll. Anmälningsskyldigheten gäller också FPA i egenskap av tjänsteanordnare.

FPA förutsätter att SHVS varje månad till FPA skickar ett sammandrag av nyckeltalen för säkerhet, beskrivningar av farliga situationer och de åtgärder som vidtagits till följd av dem. Händelser som på ett allvarligt sätt inverkar på patientsäkerheten ska SHVS rapportera genast då de uppdagas. Vid undersökningen och behandlingen av allvarliga farliga situationer tillämpas i praktiken det förfarande gällande anmälningar och lärdomar som beskrivs i SHVS planer för egenkontroll. Med minst fyra månaders mellanrum går FPA och SHVS tillsammans igenom såväl sammandraget av händelser gällande klient- och patientsäkerheten som de fortsatta åtgärder och utvecklingsåtgärder som vidtagits.

FPA följer i egenskap av tjänsteanordnare att SHVS har tillräckligt med personal och att lokalerna och utrustningen är säkra och lämpliga för att tillhandhålla tjänsterna. FPA förutsätter att SHVS rapporterar det aktuella personalläget med fyra månaders mellanrum. I rapporten ska SHVS ange bland annat antalet årsverken och anställda samt huruvida man har brist på personal. Att säkerställa att lokalerna och utrustningen är säkra och lämpliga är i första hand verksamhet som sker mellan SHVS och tillsynsmyndigheten och som SHVS rapporterar om till FPA. FPA förutsätter att SHVS skickar tillsynsmyndighetens rapporter och andra laglighetsövervakares beslut till FPA för kännedom.

2.3.2 Kvalitet

Med stöd av lagen om studerandehälsovård har FPA rätt att få de uppgifter av SHVS som FPA behöver för att följa upp och bedöma studerandehälsovårdens kvalitet. Sekretessbestämmelserna hindrar inte utlämnandet av dessa uppgifter. Uppgifterna får dock inte innehålla personuppgifter. FPA förutsätter att SHVS skickar de uppgifter som behövs så att enskilda kunder inte kan identifieras utifrån uppgifterna.

FPA följer kvaliteten på de studerandehälsovårdstjänster som SHVS och dess underleverantörer producerar i första hand utifrån respons. Dessutom utvärderar, utvecklar och följer FPA kvaliteten på studerandehälsovårdstjänsterna med hjälp av de anmärkningar och klagomål som SHVS fått samt den information som finns i tillsynsmyndighetens och andra laglighetsövervakares beslut.

Vid insamlingen och behandlingen av respons utnyttjar FPA sina egna responskanaler och system (webbplatsen fpa.fi, e-post samt systemen för hantering av kundservice och förmånsarbetet). FPA sparar all den respons som ges och beaktar den information som fås genom responsen vid utvecklingen av studerandehälsovårdstjänsterna. Kunderna kan ge allmän respons eller komma med utvecklingsförslag gällande FPA:s verksamhet på den [responsblankett](#) som finns på FPA:s webbplats. Kunderna kan dock inte använda blanketten för att sköta sina egna FPA-ärenden. I personliga ärenden, såsom frågor gällande hälsovårdsavgiften för högskolestuderande, ska kunden använda FPA:s e-tjänst eller kontakta FPA:s kundservice. I ärenden som gäller studerandehälsovårdstjänsterna och servicenätet ska kunden kontakta SHVS.

Vid utvärderingen, utvecklingen och uppföljningen av tjänsternas kvalitet utnyttjar FPA utöver responsen även den sammanfattande rapport över respons från kunderna och personalen som FPA förutsätter att SHVS levererar med fyra månaders mellanrum.

Kunder som är missnöjda med den vård eller det bemötande som de fått kan reda ut ärendet på SHVS serviceställe genom att diskutera med den som gett vården eller med dennes chef. Om diskussionen inte leder till önskat resultat kan kunden lämna in en skriftlig anmärkning hos servicestället. Kunden har också rätt att anföra klagomål om vården till Valvira eller söka ersättning från patientskadeförsäkringen. Behandlings- och uppföljningsprocessen för anmärkningar, klagomål och patientskador beskrivs i SHVS tjänsteenhetsspecifika planer för egenkontroll.

FPA förutsätter att SHVS levererar uppgifter om de anmärkningar, klagomål och begäranden om utredning som SHVS fått och om de bemötanden som SHVS gett med anledning av dessa samt om tillsynsmyndighetens eller andra laglighetsövervakares beslut. FPA svarar på myndigheternas och laglighetsövervakarnas begäranden om utredning i samarbete

med SHVS om FPA har ombetts lämna en utredning eller ett utlåtande. Enligt beskrivningen av tjänsten ska SHVS varje månad till FPA rapportera centrala uppgifter om innehållet i de anmärkningar och klagomål som riktats till SHVS samt om de åtgärder som vidtagits utifrån dem. SHVS ska utan dröjsmål till FPA anmäla uppgifter som i väsentlig grad inverkar på tjänsterna eller på anordnandet av dem.

Välfärdsområdena ansvarar inom sitt område för ordnandet av patientombudens verksamhet (lagen om patientombud och socialombud 739/2023). SHVS ska ge sina kunder allmän rådgivning om social- och hälsovården samt om patientens ställning och rättigheter. SHVS är även skyldig att informera kunderna om rätten att göra en skriftlig anmärkning. SHVS ska också se till att det är så lätt som möjligt för kunden att göra en anmärkning. Om en kund som är missnöjd med tjänsterna kontaktar SHVS, ska SHVS informera kunden om möjligheten att kontakta även välfärdsområdets patientombud. FPA och SHVS ska informera sina kunder om patientombudens verksamhet och kontaktinformation på ett tillgängligt sätt och med beaktande av olika klient- och patientgruppers behov.

2.4 Jämlikhet i fråga om tjänsterna

Som anordnare av studerandehälsovård ska FPA följa upp huruvida tjänsterna tillhandhålls på ett jämlikt sätt. Med det här avses bland annat jämlik tillgång till tjänster, tillgänglighet samt att tjänsterna produceras så att kundernas språkliga rättigheter samt jämställdhet mellan könen och likabehandling av minoriteter främjas. I avtalet mellan FPA och SHVS och i beskrivningen av tjänsten fastställs de villkor för verksamheten genom vilka man strävar efter att garantera jämlika tjänster i hela landet – också i fråga om tjänster som produceras genom underleverans.

2.5 Övervakning av avtal

FPA har ingått ett avtal med SHVS om produktionen av studerandehälsovårdstjänster för högskolestuderande. Syftet med avtalet är att genomföra och säkerställa lagenlig studerandehälsovård av hög kvalitet på ett jämlikt sätt i hela landet. I avtalet har man kommit överens om förfaringssätt och praxis, principer och villkor som parterna ska iaktta i sitt inbördes förhållande och vid skötseln av sina uppgifter i enlighet med lag och förordning. FPA övervakar att avtalet följs i första hand genom att göra utvärderingsbesök, dvs. kvalitetsrevisioner.

På vissa orter producerar SHVS tjänsterna helt eller delvis genom underleverans. I dessa fall har SHVS ingått avtal om underleverans med privata producenter av hälso- och sjukvårdstjänster. SHVS svarar för de studerandehälsovårdstjänster för högskolestuderande som produceras genom underleverans som för sina egna. SHVS svarar också för de tjänster som en underleverantör gett en enskild studerande och har ett helhetsansvar för de studerandehälsovårdstjänster som en enskild studerande får. SHVS ska övervaka att de tjänster som produceras för SHVS räkning genom underleverans är förenliga med avtalet. FPA förutsätter att SHVS med minst fyra månaders mellanrum rapporterar verksamhets- och kostnadsuppgifter för varje serviceställe där tjänsterna produceras genom underleverans.

2.6 Genomförandet av egenkontroll

Egenkontroll genomförs kontinuerligt vid FPA och den görs i samarbete med SHVS. Metoderna för egenkontroll beskrivs i årsklockan för egenkontroll (avsnitt 2.1). I praktiken följs verksamheten och kvaliteten under verksamhetsåret vid samarbetsmöten som ordnas regelbundet och där man går igenom SHVS verksamhetsöversikter och ekonomiska översikter, uppfyllelsen av de mål som FPA formulerat för SHVS samt de iakttagelser som SHVS gjort i samband med sin egenkontroll och de åtgärder som vidtagits utifrån iakttagelserna. SHVS utarbetar dessutom varje månad verksamhetsrapporter för FPA om användningen av tjänster, tillgången till tjänster och tjänsternas säkerhet.

För den kvalitetsrevisions- och granskningsverksamhet som gäller SHVS ansvarar kvalitetsgruppen vid FPA:s enhet för riksomfattande kundrelationstjänster. FPA följer SHVS kostnader, verksamhet och kvalitet med hjälp av kvalitetsrevisioner under verksamhetsåret samt genom en granskning som görs efter räkenskapsperioden. Kvalitetsgruppen sammanställer också de uppgifter som behövs för att meddela SHVS ett slutligt beslut om ersättning för räkenskaps- och verksamhetsperioden.

Enligt det avtal som ingås mellan SHVS och FPA har FPA rätt att hur och när som helst utföra kvalitetsrevision av den verksamhet som omfattas av avtalet. Syftet med kvalitetsrevision är att säkerställa att SHVS verksamhet uppfyller villkoren i avtalet och beskrivningen av tjänsten samt bestämmelserna i de lagar och förordningar som reglerar verksamheten. Genom kvalitetsrevisionerna utvärderas serviceprocessen för de studerande och

följs hur väl SHVS klarat av att nå de mål som FPA har satt upp. Med hjälp av kvalitetsrevision säkerställs också att de uppgifter som SHVS ger FPA är korrekta och att SHVS uppfyller de villkor som FPA ställt. Ett av målen med kvalitetsrevisionerna är också att främja kundorienterade processer och god praxis mellan FPA och SHVS.

Över kvalitetsrevisionen sammanställs en revisionsrapport med information om de viktigaste iakttagelserna samt utvecklingsförslag och andra relevanta förslag. I revisionsrapporten anger FPA en tidsfrist för när SHVS senast ska vidta eventuella korrigerande åtgärder. SHVS ger ett bemötande med anledning av FPA:s revisionsrapport. FPA följer också regelbundet upp kvalitetsrevisionerna.

FPA betalar ersättning till SHVS i enlighet med lagen om studerandehälsovård för godtagbara kostnader för produktion av studerandehälsovårdstjänster för högskolestuderande. FPA:s kvalitetsgrupp genomför årligen en granskning av SHVS verksamhet när FPA har fått skriftliga utredningar om SHVS ekonomi och verksamhet. Kvalitetsgruppen genomför granskningen efter det att bokslutet har fastställts. Syftet är att granska SHVS kostnader för produktionen av studerandehälsovård och bedöma huruvida finansieringen för studerandehälsovården har använts på ett ändamålsenligt sätt. Samtidigt granskar FPA hur de mål som gäller kvalitet, genomslag, lönsamhet, och produktivitet har nåtts i SHVS verksamhet. Vidare granskas hur SHVS har använt uppgifterna om verksamhetens kvalitet, genomslag och kostnader vid planeringen och ledningen av verksamheten. Över granskningen sammanställs en revisionsrapport om de viktigaste iakttagelserna och relevanta utvecklingsförslag. SHVS ger ett bemötande angående de avvikelser som anges i revisionsrapporten. FPA utför också årligen en eftergranskning av SHVS verksamhet.

Som tjänsteanordnare följer FPA i samarbete med SHVS regelbundet tillgången till den studerandehälsovård som produceras av SHVS och för SHVS räkning samt tillgängligheten, säkerheten, kvaliteten och jämlikheten i fråga om tjänsterna. FPA följer också under verksamhetsåret huruvida den finansiering för studerandehälsovård som SHVS förfogar över är tillräcklig, hur antalet studerande utvecklas samt hur situationen ser ut i fråga om servicenätet. Vid egenkontrollen och uppföljningen av den används också SHVS program för egenkontroll och tjänsteenhetsspecifika planer för egenkontroll. I de planer för egenkontroll som SHVS har utarbetat beskrivs konkreta åtgärder och processer för säkerställande av egenkontrollen vid SHVS.

2.7 Riskhantering

Vid FPA är riskhanteringen i anslutning till ordnandet av studerandehälsovård förutseende till sin natur. Egenkontroll är en av de metoder som FPA använder vid riskhanteringen. Genom egenkontroll strävar FPA efter att förebygga, observera och vid behov åtgärda eventuella risker.

Riskhanteringsplanen omfattar också störningar som det särskilt föreskrivs om i lagen om studerandehälsovård. De störningar som avses i 13 § i lagen om studerandehälsovård är mycket exceptionella situationer, såsom en konkurs för stiftelsen, omfattande och långvariga problem med att producera tjänster eller någon annan situation där SHVS till stora delar och långvarigt inte klarar av att fullgöra sina lagstadgade förpliktelser eller försummar dem. Den här bestämmelsen kan tillämpas endast om det är fråga om ett problem som omfattar hela landet eller flera områden. I en sådan situation skulle FPA med stöd av sitt ansvar som tjänsteansvarig ha rätt och skyldighet att ordna studerandehälsovårdstjänsterna på något annat sätt, till exempel genom att upphandla dem av någon annan aktör inom hälso- och sjukvården.

FPA har utarbetat en beredskapsplan med tanke på eventuella störningar. I planen fastställs när FPA vidtar de åtgärder som lagen förutsätter, vilka åtgärderna kan vara samt FPA:s interna förfarande i en störningssituation. Också i avtalet mellan FPA och SHVS har fastställts hur parterna ska gå till väga i eventuella störningssituationer. FPA samarbetar med SHVS vid riskhanteringen.

3 Uppföljning av egenkontrollen och åtgärder

Utifrån den respons som getts följer FPA upp hur programmet för egenkontroll av studerandehälsovården för högskolestuderande har genomförts. Vid uppföljningen av egenkontrollen utnyttjas i stor utsträckning bland annat de verksamhets- och kostnadsrapporter som SHVS utarbetar för FPA. FPA publicerar en uppföljningsrapport över egenkontrollen tre gånger per år.

3.1 Avhjälpande av brister som observerats

FPA förutsätter att SHVS inom den tidsfrist som FPA angett avhjälp de brister som observerats vid egenkontrollen av ordnandet av studerandehälsovård för högskolestuderande. SHVS ska dessutom ge FPA en utredning om vilka åtgärder som har vidtagits för att avhjälpa de observerade bristerna. FPA följer effekterna av de korrigerande åtgärderna med hjälp av bland annat den månatliga uppföljningen och de eftergranskningar som görs i samband med kvalitetsrevisionerna.

Enligt tillsynslagen ska FPA omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om sådana missförhållanden som framkommer i SHVS eller dennes underleverantörs verksamhet och som i väsentlig grad äventyrar klient- och patientsäkerheten och om sådana brister som inte har åtgärdats trots utövad styrning. FPA ska också omedelbart anmäla händelser, skador eller tillbud där klient- och patientsäkerheten har äventyrats allvarligt. Vidare ska FPA kräva att de missförhållanden som framkommit avhjälpas inom en skälig tidsfrist. Om det är fråga om missförhållanden som i väsentlig grad äventyrar klient- eller patientsäkerheten, ska FPA kräva att de avhjälpas omedelbart.

FPA kan inte med stöd av avtalet mellan FPA och SHVS sänka eller hålla inne den ersättning som ska betalas till SHVS enligt lagen om studerandehälsovård. Om det i SHVS verksamhet framkommer överträdelser som är väsentliga eller om de upprepas, ska FPA bedöma om det är fråga om sådana störningar som avses i lagen om studerandehälsovård.

3.2 Publicering av uppgifter om egenkontrollen

FPA:s program för egenkontroll av ordnandet av studerandehälsovård för högskolestuderande publiceras på FPA:s webbplats. Uppgifter om egenkontrollen, dvs. de iakttagelser som grundar sig på uppföljningen och de åtgärder som vidtagits utifrån iakttagelserna, publiceras tre gånger per år på FPA:s webbplats.

Enligt tillsynslagen ska också SHVS tre gånger per år publicera iakttagelser som gjorts vid den uppföljning som grundar sig på programmet för egenkontroll och de tjänstenhetspecifika planerna för egenkontroll samt de åtgärder som vidtagits utifrån iakttagelserna. Uppgifterna ska publiceras i ett allmänt datanät eller på något annat sätt som främjar deras offentlighet.

3.3 Uppdatering av programmet för egenkontroll

FPA uppdaterar programmet för egenkontroll när lagstiftningen eller verksamheten förändras avsevärt. Programmet uppdateras i överensstämmelse med den aktuella lagstiftningen och gällande bestämmelser. Programmet preciseras också utifrån de iakttagelser som gjorts vid uppföljningen av egenkontrollen och de åtgärder som vidtagits utifrån iakttagelserna samt utifrån den respons som getts. När programmet uppdateras beaktas också innehållet i SHVS program för egenkontroll, de tjänstenhets-specifika planerna för egenkontroll och de rapporter över uppgifter om egenkontrollen som utarbetats av SHVS.

För uppdateringen av programmet för egenkontroll vid FPA ansvarar enheten för planering av förmåner och tjänster. Programmet och uppdateringarna godkänns av direktören för resultatenheten för riksomfattande kundrelationstjänster vid FPA.